

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Wojewody M.
przy uczestnictwie Przedsiębiorstwa Handlowo - Produkcyjnego "S." Spółki z
ograniczoną odpowiedzialnością i in.,
o odłączenie części nieruchomości z księgi wieczystej Kw nr [...] do nowej
księgi wieczystej i wpis własności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 marca 2013 r.,
skargi kasacyjnej uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa - Handlowo
- Produkcyjnego "S." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od postanowienia
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 3 kwietnia 2012 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2012 r. uwzględniając częściowo rewizję uczestnika postępowania Przedsiębiorstwa Handlowo Produkcyjnego „S.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zmienił wpis w bliżej oznaczonej księdze wieczystej i nakazał w miejsce współwłaścicieli W. B. w 1/5 części i D. B. w 2/5 części wpisać Skarb Państwa jako współwłaściciela w 3/5 części, a w pozostałym zakresie rewizję oddalił. Wskazał, że uwzględnienie w całości rewizji nie było możliwe z uwagi na stan prawny, jaki ujawniony został w księdze wieczystej na skutek prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 września 2006 r. nakazującego w miejsce współwłaściciela 2/5 części P. B. wpisać M. D. w takim samym udziale.

Skarga kasacyjna uczestnika postępowania od postanowienia Sądu Okręgowego – oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 626⁸ § 2 k.p.c., art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (jedn. tekst: D. U. 1991, Nr 30, poz. 127 ze zm. - utrata mocy z dniem: 1998-01-01), art. 2 ust. 1,2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1990r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464 ze zm. - utrata mocy z dniem: 1998-01-01), i zmierza do uchylenia tego postanowienia oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przede wszystkim nieporozumieniem okazało się konstruowanie zarzutów kasacyjnych w odniesieniu do postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 21 września 2006 r., gdyż to orzeczenie z przyczyn oczywistych nie podlegało zaskarżeniu skargą kasacyjną. Zasadnie Sąd Okręgowy uznał rozpoznając rewizję skarżącego, że jest ono wiążące w rozumieniu art. 365 k.p.c. Przepis ten stanowi, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Związanie treścią prawomocnego orzeczenia oznacza nakaz przyjmowania przez podmioty wymienione w art. 365 § 1 k.p.c., że w objętej orzeczeniem sytuacji faktycznej stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z sentencji wiążącego orzeczenia. Tak

więc prawomocny wpis M. D. jako współwłaściciela w 2/5 częściach wiążący był także dla sądu rozpoznającego rewizję skarżącego.

Rozstrzygający w sprawie ma ograniczony zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego. Skarżący zarzucił naruszenie art. 626⁸ § 2 k.p.c., ale z przytoczonych dla jego wykazania motywów wynika, że błędnie zrekonstruował treść zawartej w nim normy procesowej. Godzi się zatem przypomnieć, że prowadzenie ksiąg wieczystych oparte jest na zasadzie tzw. ciągłości wpisów, określanej w doktrynie także jako zasada wpisu uprzedniego. Zgodnie z art. 34 u.k.w.h. wpis może nastąpić, jeżeli osoba, której prawo ma być wpisem dotknięte, jest lub zostaje jednocześnie wpisana do księgi wieczystej jako uprawniona, z tym uproszczeniem co do wpisów w dziale II, że dla ujawnienia właściciela wystarcza, aby następstwo prawne po osobie wpisanej jako właściciel zostało wykazane odpowiednimi dokumentami. Przepis ten jest zbieżny z treścią art. 626⁸ § 2 k.p.c. wskazującego, że kognicją sądu objęte jest badanie treści księgi wieczystej oraz z art. 3 ust. 2 u.k.w.h. zawierającym domniemanie prawne, że prawo wykreślone nie istnieje. Konsekwentnie osoba ubiegająca się o wpis musi albo wykazać wprost, że jest następcą prawnym osoby aktualnie wpisanej, albo przedstawić i wykazać ciąg następstw prawnych po niej. Dowody przejścia, ustanowienia, zmiany lub wygaśnięcia prawa, które ma być wpisane, powinny zatem pochodzić od lub dotyczyć takiej osoby i mieć formę dokumentu (z wyjątkiem sytuacji gdy wpis jest dokonywany bezpośrednio na podstawie przepisu prawa). Oznacza to, że nie jest dopuszczalne wwiązanie się w następstwo prawne po jednym z podmiotów, którego wprowadzie dotyczył wpis prawa własności dokonany wcześniej, ale został wykreślony, albo podmiotu który sam, lub którego poprzednik prawny, nie był w ogóle ujawniony w księdze wieczystej (por. postanowienie SN z dnia 25 lutego 1998 r., II CKN 604/97, nie publ., z dnia 15 września 2004 r., III CK 276/03 nie publ., z dnia 25 kwietnia 2012 r., II CSK 461/11 nie publ.).

Reasumując, w świetle powyższych zasad zarzuty skargi kasacyjnej nie mogły się ostać. Sąd Okręgowy, wbrew tym zarzutom, zasadnie uznał uwzględniając zakresu kognicji sądu wieczystoksięgowego, że okoliczności prawne nie dają podstawy do wykreślenia wpisu M. D. jako współwłaściciela w 2/5 częściach i dokonania wpisu, ogólnie ujmując, wnioskowanego przez skarżącego.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu.